

اثرات حفاظتی عصاره زنجیل بر تغییرات سطح TAC و OHdG-8

پلاسمای ناشی از پرتو گاما در موش صحرایی نر

حسن صابری^۱, بهناز کشاورزی^۲, الهه حشمتی^۳, علیرضا شیرپور*

تاریخ دریافت ۱۳۹۵/۰۸/۲۰ تاریخ پذیرش ۱۳۹۵/۱۰/۲۰

چکیده

پیش‌زمینه و هدف: هدف: مطالعات پیشین ثابت کردند که پرتو درمانی موجب عوارض جانبی در بدن می‌شود. به راین اساس، هدف مطالعه حاضر بررسی اثر حفاظتی عصاره زنجیل بر تغییرات TAC و OHdG-8 ناشی از پرتو گاما در پلاسمای موش صحرایی نر می‌باشد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه موش‌ها به ۷ گروه کنترل، پرتو با دز ۲ گری، پرتو با دز ۴ گری، پرتو با دز ۲ گری+زنجبیل، پرتو با دز ۴ گری+زنجبیل و پرتو با دز ۸ گری+زنجبیل تقسیم شدند. به گروه‌های دریافت کننده زنجیل به مدت ۱۰ روز پیش از پرتوگیری روزانه ۵۰ mg/kg زنجیل گواژد شد. ۱۰ روز پس از پرتوگیری از تمامی گروه‌ها خون گیری شد و غلظت OHdG-8 و TAC در پلاسمای آن‌ها جهت بررسی استرس اکسیداتیو، مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته‌ها: غلظت OHdG-8 در تمامی گروه‌های پرتو افزایش یافت و این افزایش در گروه‌های ۴ گری و ۸ گری معنی‌دار ($P < 0.05$) بود. مصرف زنجیل موجب کاهش معنی‌دار ($P < 0.05$) در گروه ۸ گری نسبت به گروهی که تنها پرتو دریافت کرده بود، شد. اما مصرف آن در گروه‌های ۲ گری و ۴ گری موجب افزایش OHdG-8 گردید. همچنین غلظت TAC در گروه‌های پرتو کاهش معنی‌دار ($P < 0.05$) داشت و مصرف زنجیل در گروه‌های ۴ گری و ۸ گری موجب افزایش معنی‌دار ($P < 0.05$) غلظت TAC نسبت به گروه‌های پرتو شد، این در حالی است که مصرف زنجیل در گروه ۲ گری موجب کاهش TAC گردید.

بحث و نتیجه‌گیری: مصرف زنجیل پیش از پرتوگیری با دز ۸ گری می‌تواند موجب کاهش استرس اکسیداتیو و عوارض پرتوگیری گردد اما استفاده از آن در ۲ گری منجر به تشدید عوارض ناشی از پرتو می‌گردد.

کلیدواژه‌ها: پرتو گاما، عصاره زنجیل، ظرفیت تام آنتی اکسیدانتی، ۸-هیدروکسی-۲-دئوكسی گوانوزین

مجله پزشکی ارومیه، دوره بیست و هشتم، شماره اول، ص ۵۶-۶۳، فروردین ۱۳۹۶

آدرس مکاتبه: ارومیه، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، دانشکده پزشکی، تلفن: ۰۴۴-۳۲۷۸۰۸۰۳

Email: ashirpoor@yahoo.com

سلول‌های سرطانی و هم سلول‌های سالم آسیب می‌بینند^(۱)). میزان آسیب‌ها به دز پرتو یونیزان و حساسیت اندام تحت تابش وابسته است^(۲,۳). از آنجایی که پرتو درمانی می‌تواند باعث عوارض جانبی در بدن شود، بنابراین برای کاهش این عوارض می‌توانیم از محافظت-کننده‌های پرتویی (رادیوپروتکتورها^۱) استفاده کنیم^(۴) رادیوپروتکتورها می‌بایست علاوه بر ایجاد اثرات حفاظتی بر روی اندام‌های مختلف بدن، سمیت و عوارض قابل قبولی داشته باشند و با طیف گسترده‌ای از داروهایی که در دسترس بیماران قرار دارند،

مقدمه

امروزه بیش از نیمی از بیماران سرطانی با روش پرتو درمانی، تحت درمان قرار می‌گیرند^(۱). هدف از پرتو درمانی تحریب سلول‌های سرطانی است، به طوری که سلول‌های سالم کمترین آسیب ممکن را ببینند. در پرتو درمانی، پرتو با ایجاد رادیکال‌های آزاد به DNA آسیب می‌رساند و در صورت عدم ترمیم DNA، سلول توانایی رشد و تکثیر خود را از دست می‌دهد^(۲,۳). آسیب DNA موجب آپوپتوز و تجمع سلول‌های مرده می‌گردد و بدین ترتیب هم

^۱ استادیار فیزیک پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد فیزیک پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد تغذیه، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

^۴ دانشیار فیزیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه (نویسنده مسئول)

^۱ Radio protectors

رسیدن به این هدف می‌توان از داروهای گیاهی طبیعی استفاده کرد^(۱۵). مطالعات متعددی نشان داده‌اند که تجویز داروهای گیاهی مختلف مانند نعناع^(۱۶)، زنجبل^(۱۷)، فلفل قرمز^(۱۸) و... پیش از تابش پرتو نشانه‌های بیماری و مرگ‌ومیر را نسبت به گروه کنترل کاهش می‌دهند که در بین آن‌ها زنجبل به عنوان یکی از مهم‌ترین رادیوپرتوکتورها شناخته شده است^(۱۹). زنجبل از ریشه Zingiber officinale خواص متعددی همچون؛ آنتی‌اکسیدانتی، ضد متاستازی، ضد میکروبی، ضد اسپاسم، ضدالتهابی، ضد دیابتی، ضد تهوعی دارد^(۲۰-۲۲). از آنجایی که مصرف آنتی‌اکسیدانت‌ها سبب کاهش با تخفیف عوارض سوء پرتو در بدن می‌گردد و زنجبل منبع غنی از آنتی‌اکسیدانت‌های پلی فنولیک گیاهی است^(۲۳-۲۵) و همچنین نظر به اینکه تأثیر زنجبل در ارتباط با تغییرات 8-OHDG^(۲۶) (شکلی از DNA آسیب دیده است که به علت اکسیده شدن جایگاه C-8 در ۲-دئوكسی گوانوزین ایجاد می‌شود) و ظرفیت تام آنتی‌اکسیدانتی در پلاسمما که مارکری برای تشخیص آسیب اکسیداتیو DNA می‌باشد^(۲۷)، کمتر موردنموده قرار گرفته است، در این مطالعه اثرات مهاری زنجبل بر تغییرات القا شده توسط پرتو گاما در 8-OHDG و ظرفیت تام آنتی‌اکسیدانتی در پلاسمما خون موردنبررسی قرار گرفته است.

مواد و روش‌کار

تمام آزمایشات بر روی مدل حیوانی بر اساس قرارداد هلسینکی و منشور اخلاقی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه انجام شد. ۴۲ سرموش نر نژاد ویستار با میانگین وزنی 210 ± 10 گرم انتخاب شدند. حیوانات به صورت تصادفی به ۷ گروه ۶ تایی به شرح زیر تقسیم شدند:

- ۱- گروه کنترل (آب و غذای معمولی دریافت کردن)، ۲- پرتو با دز ۲ گرم، ۳- پرتو با دز ۴ گرم، ۴- پرتو با دز ۸ گرم، ۵- پرتو با دز ۲ گرم و درمان شده با زنجبل (۵۰ میلی گرم عصاره زنجبل به ازای هر کیلوگرم وزن بدن^(۲۸)، از طریق گاواز به مدت ۱۰ روز پیش از پرتوگیری دریافت کردن)، ۶- پرتو با دز ۴ گرم و درمان شده با زنجبل (۵۰ میلی گرم عصاره زنجبل به ازای هر کیلوگرم وزن بدن، از طریق گاواز به مدت ۱۰ روز پیش از پرتوگیری دریافت کردن)، ۷- پرتو با دز ۸ گرم و درمان شده با زنجبل (۵۰ میلی گرم عصاره زنجبل به ازای هر کیلوگرم وزن بدن، از طریق گاواز به مدت ۱۰ روز پیش از پرتوگیری دریافت کردن). لازم به ذکر است که

سازگار باشند. متأسفانه امروزه رادیوپرتوکتوری که تمامی این ویژگی‌ها را داشته باشد در دسترس نمی‌باشد. هنگامی که پرتوهای یونیزان با بدن برخورد می‌کنند با مولکول‌های آب داخل سلول‌ها واکنش داده و رادیکال‌های آزاد تولید می‌کنند. رادیکال‌های آزاد باعث آسیب‌های جدی در ماکرومولکول‌ها و استرس اکسیداتیو می‌شوند. رادیکال هیدروکسیل یک رادیکال آزاد بسیار فعال است که می‌تواند برای رسیدن به هدف بحرانی در سلول در فواصل کوتاهی نفوذ کند و تغییرات شیمیایی ناشی از شکست پیوندها و درنهایت آثار بیولوژیکی را ایجاد کند. حدود $2/3$ از آسیب‌های پرتویی به مولکول DNA سلول‌های پستانداران ناشی از رادیکال هیدروکسیل است^(۵). Nishimura و همکاران برای نخستین بار تشکیل ۸-هیدروکسی-۲-دئوكسی گوانوزین^(۲) را به میزان بالای توسط یک سیستم تولید کننده رادیکال هیدروکسیل نوع فنتول مشاهده کردند. با اکسیداسیون، یک گروه هیدروکسیل به موقعیت هشتم مولکول گوانین اضافه می‌شود و 8-OHdG^(۶) که یکی از اشکال غالب آسیب القا شده توسط رادیکال آزاد به DNA است، تشکیل می‌گردد^(۷). هر چند 8-OHdG تنها باعث $1/5$ از کل آسیب اکسیداتیو DNA می‌گردد اما به دلیل پتانسیل موتاسیونی بالا در بسیاری از پژوهش‌ها به عنوان شاخص آسیب اکسیداتیو DNA موردنموده قرار می‌گیرد^(۸). استرس اکسیداتیو زمانی که تعادل اکسیدانت‌ها بر آنتی-اکسیدانت‌ها به هم می‌خورد، روی می‌دهد و در این حالت عوامل اکسیدانتی افزایش می‌ابد، این شرایط به دلیل تولید بیش از حد ROS^(۹) و یا کاهش سطح آنتی‌اکسیدانتی در بدن روی می‌دهد^(۹) و منجر به بروز بسیاری از بیماری‌ها و اختلالات می‌گردد^(۱۰). آنتی‌اکسیدانت‌ها به طور قابل توجهی باعث تأخیر یا جلوگیری از اکسیداسیون می‌شوند و مهار رادیکال‌های آزاد اعمال می‌کنند^(۱۱). یکی از روش‌های تعیین وضعیت استرس اکسیداتیو، آزمایش TAC^(۱۲) یا ظرفیت تام آنتی‌اکسیدانت‌های بدن می‌باشد^(۱۳)، بنابراین از بین بردن رادیکال‌های آزاد از محیط سلول‌ها باعث کاهش سمیت و عوارض جانبی ناشی از پرتو می‌شود. از آنجایی که رادیکال‌های آزاد دارای نیمه عمر کوتاهی هستند پس برای از بین بردن آن‌ها لازم است که رادیوپرتوکتورها پیش از تولید رادیکال‌های آزاد در محیط سلولی وجود داشته باشند. در ابتدا تحقیقات حول ترکیبات مصنوعی تیولدار بود اما این ترکیبات با ایجاد سمیت و عوارض جانبی باعث ترغیب محققان به یافتن موادی شد که دارای تأثیر بیشتر، سمیت کمتر و روش تجویز مناسبی باشند که برای

⁴ reactive nitrogen species

⁵ Total Antioxidant Capacity

² 8-hydroxy-2-deoxyguanosine

³ reactive oxygen species

بیان شد.

اساس و مراحل آزمایش سنجش ظرفیت تمام آنتی اکسیدانتی (TAC)

نمونه‌ها با روش کالریمتری با استفاده از کیت شرکت USA- Cayman Chemical انجام شد. در این روش $10 \mu\text{L}$ از نمونه، $10 \mu\text{L}$ از Chromogen Metmyoglobin و $150 \mu\text{L}$ از Hydrogen Peroxide اضافه خالی اضافه شدند. و در آخر $40 \mu\text{L}$ از گردیدگری اضافه شدند. رنگ حاصل از واکنش (رنگ گلی) در طول موج 750 nm و یا 450 nm قابل رویت بود و با استفاده از منحنی استاندارد موجود در کیت مقادیر نمونه‌ها تعیین شد.

دراین مطالعه از نرمافزار SPSS 19 تحت ویندوز و روش t-test و جهت مقایسه زوجی گروه‌ها، از آزمون پس تحریبی Tukey بهمنظور تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها استفاده شد. در تمامی موارد ($P < 0.05$) معنی‌دار در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

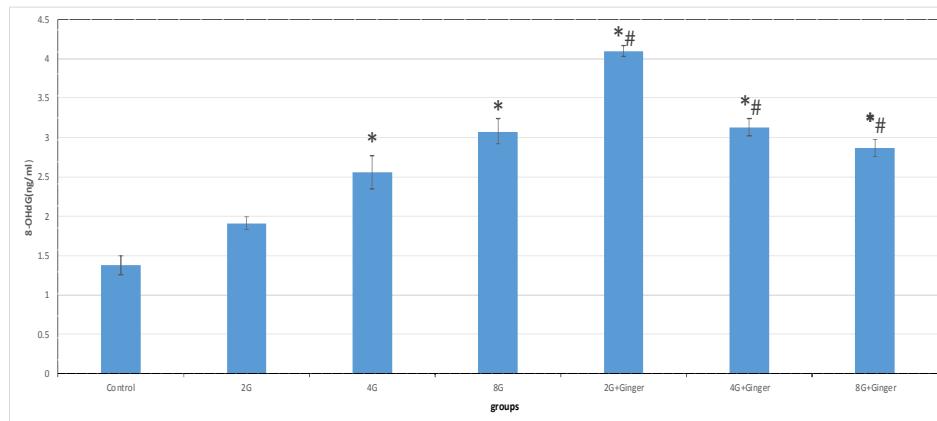
همان‌طور که در نمودار ۱ نشان داده است، غلظت ۸-OHdG در نمونه‌های پلاسمای افراد کنترل افزایش یافت و این افزایش در تمامی گروه‌ها به جز گروه ۲Gy معنی‌دار ($P < 0.05$) بود. طبق نمودار در گروه‌های ۴، ۲ و ۸ گری، غلظت ۸-OHdG با افزایش دز پرتو افزایش یافته است. در گروه‌های ۲ گری-زنجبیل و ۴ گری-زنجبیل، غلظت ۸-OHdG در مقایسه با گروه‌های ۲ گری و ۴ گری افزایش معنی‌داری ($P < 0.05$) را نشان داد. در حالی که غلظت ۸-OHdG در گروه ۸ گری-زنجبیل نسبت به گروه ۸ گری کاهش معنی‌داری ($P < 0.05$) داشت.

دسترسی به آب و غذا در تمام گروه‌ها آزاد بود و گروه‌های تحت تابش گیری به صورت ⁶TBI پرتو دریافت کردند.

۱ روز پس از پرتوگیری موش‌های صحرایی با هیدرات کلراید $10\% / 0.5 \text{ cc}$ به ازای هر 100 g وزن بدن) بیهودش شدند و 5 cc خون توسط سرنگ حاوی ⁷EDTA از طریق قلب جمع آوری شد. نمونه خون با دور 10000 به مدت 10 دقیقه سانتریفیوژ شد، پلاسمای حاصله جمع آوری و در دمای -20°C درجه سانتی‌گراد نگهداری شد.

اساس و مراحل آزمایش سنجش 8-OHdG

8-OHdG با روش الیزا بوسیله کیت Cusabio (ساخت کشور چین) جهت بررسی آسیب اکسیدانتی DNA مورد ارزیابی قرار گرفت. این آزمایش بر اساس تکنیک مستقیم ساندویچ به صورت فاز جامد آنزیم ایمنواسی، انجام گرفت. برای این کار ابتدا آنتی‌بادی مخصوص 8-OHdG در میکروپلیت و سپس نمونه‌ها و استانداردها داخل ویال‌ها ریخته شدند در این حالت 8-OHdG با آنتی‌بادی باند شد. در مرحله بعد مواد باند نشده برداشته شدند و $100 \mu\text{L}$ از Biotin-antibody مخصوص برای 8-OHdG به ویال‌ها اضافه شد، بعد از انکوبه و شستن با بافر شستشو، $100 \mu\text{L}$ به ویال‌ها اضافه گردید. سپس انکوباسیون، شستن مجدد ویال‌ها و افزودن $90 \mu\text{L}$ به ویال‌ها صورت گرفت. پس از انکوبه‌ی مجدد، $50 \mu\text{L}$ ماده محلول موجود در کیت به ویال‌ها اضافه شد. در انتهای تغییر رنگ نمونه‌ها متناسب با 8-OHdG باند شده رویت گردید. بعد از متوقف شدن تغییرات رنگ، رنگ حاصله در طول موج 450 nm خوانده شد سپس با استفاده از منحنی استاندارد موجود در کیت مقادیر نمونه‌ها تعیین و بر حسب ng/ml

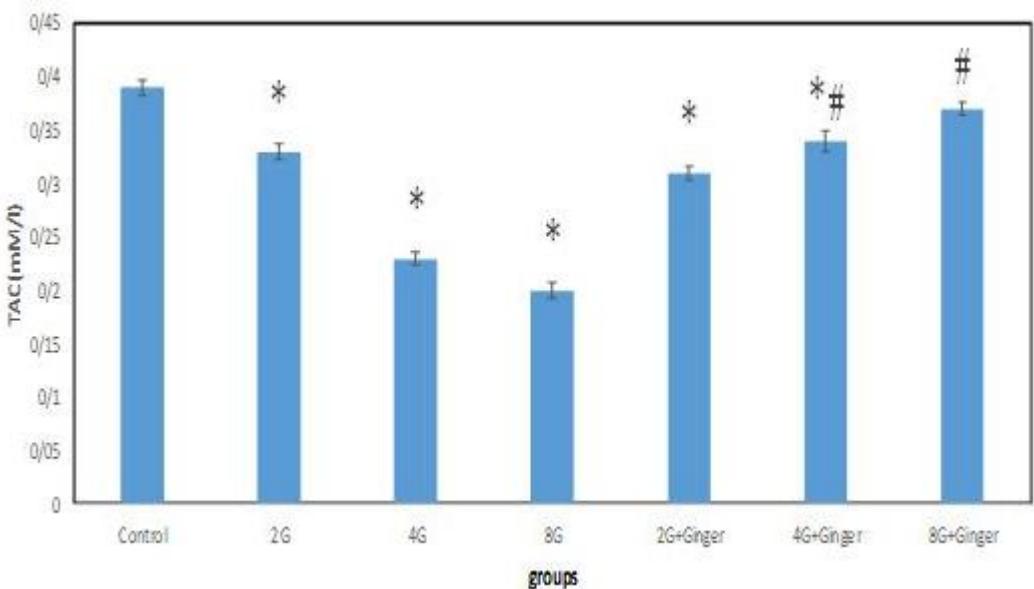
نمودار (۱): میانگین ۸-OHdG در نمونه پلاسمای موش‌های صحرایی نر در گروه‌های مختلف. مقایسه بین تمامی گروه‌ها با گروه کنترل و همچنین گروه‌های پرتو با گروه‌های پرتو-زنجبیل صورت گرفت. * معنی‌دار نسبت به گروه کنترل # معنی‌دار نسبت به گروه پرتو

⁸ Tetramethylbenzidine(3-35-5)

⁶ Total body irradiation

⁷ Ethylenediaminetetraacetic acid

طبق نمودار ۲ غلظت TAC نیز در نمونه‌های پلاسمایی کاهش داشت و این کاهش در تمامی گروه‌ها به جز گروه ۸ گری-زنجبیل معنی دار ($P < 0.05$) بود. مصرف زنجبیل در گروه پرتو با دز ۲ گری موجب کاهش غلظت TAC نسبت به گروه ۲ گری پرتو گردید در حالی که مصرف آن در گروه‌های ۴ گری و ۸ گری، منجر به افزایش معنی دار ($P < 0.05$) غلظت TAC در مقایسه با گروه‌های ۴ گری و ۸ گری شد.

نمودار (۲): میانگین TAC در نمونه پلاسمایی موش‌های صحرابی نر در گروه‌های مختلف. مقایسه بین تمامی گروه‌ها با گروه کنترل و همچنین گروه‌های پرتو با گروه‌های پرتو-زنجبیل صورت گرفت.* معنی دار نسبت به گروه کنترل # معنی دار نسبت به گروه پرتو

فعال هیدروکسیل (OH[•]) تولید می‌شود. هیدروکسیل یک رادیکال آزاد بسیار فعال است که می‌تواند برای رسیدن به هدف بحرانی در سلول در فواصل کوتاهی نفوذ کند و تغییرات شیمیایی ناشی از شکست پیوندها و درنهایت آثار بیولوژیکی را ایجاد کند. حدود ۲/۳ از آسیب پرتو به مولکول DNA سلول‌های پستانداران ناشی از رادیکال هیدروکسیل است^(۵). آسیب اکسیداتیو DNA ناشی از ROS، شامل شکستگی‌های تک رشته‌ای یا دورشته‌ای DNA و ایجاد اتصالات متقطع در DNA است. ROS می‌تواند با بازهای آلب واکنش دهد که بیشترین واکنش پذیری با گوانین است. ۲-دئوكسی گوانوزین را به میزان بالایی توسط یک سیستم تولید-کننده رادیکال هیدروکسیل نوع فنتول مشاهده کردند. با اکسیداسیون، یک گروه هیدروکسیل به موقعیت هشتم مولکول گوانین اضافه می‌شود و ۸-OHdG در اینجا می‌باشد. پرتوهای یونیزان هنگام برخورد با بدن، با مولکول‌های آب واکنش داده و H₂O⁺ و e⁻ تولید می‌کنند سپس H₂O⁺ با سایر مولکول‌های آب واکنش می‌دهد و رادیکال

بحث و نتیجه‌گیری

یکی از پارامترهای مورد مطالعه‌ی ما که در مطالعات قبلی کمتر موردنظر قرار گرفته، ۸-OHdG است. در این مطالعه ما نشان دادیم که پرتوگیری می‌تواند غلظت ۸-OHdG پلاسمایی را که ماده‌ای حساس برای تشخیص آسیب اکسیداتیو است، افزایش دهد و این افزایش در دزهای ۴ گری و ۸ گری معنی دار بود. گرچه مکانیسم اصلی تأثیرات سوء پرتو در سلول‌ها، بافت‌ها و اندام‌های بدن هنوز به خوبی شناخته نشده است اما مطالعات قبلی نشان داده‌اند که اثرات زیان‌بار پرتوهای یونیزان در سیستم بیولوژیکی عمده‌اً بر اثر واکنش گونه‌های باز فعال اکسیژن (ROS)^۱، که در نتیجه رادیولیز آب هستند، می‌باشند. در طول پرتدارمانی، ROS باعث استرس اکسیداتیو، سمیت سلولی، تغییرات رادیکال مورفولوژی و متابولیکی در انسان‌ها و حیوانات می‌شود^(۲۹). پرتوهای یونیزان هنگام برخورد با بدن، با مولکول‌های آب واکنش داده و H₂O⁺ و e⁻ تولید می‌کنند سپس H₂O⁺ با سایر مولکول‌های آب واکنش می‌دهد و رادیکال

¹ Reactive oxygen species

آلبومین و تیول ها) و برونزا (مانند ویتامینهای C و E) تأمین می‌شوند و TAC مجموع فعالیت هر دو گروه آنتی‌اکسیدانت موجود در پلاسمما و مایعات بدن را نشان می‌دهد. مطالعات پیشین نشان داده‌اند که در وضعیت‌های استرس اکسیدانتیو سطح TAC پلاسمما تغییر می‌کند^(۳۳). در مطالعه ما نیز همانطور که در یافته‌ها بدان اشاره شد، مصرف زنجبل پیش از پرتوگیری در دزهای ۴ و ۸ گری از بروز عوارض سوء پرتو در موش جلوگیری کرده و اثرات حفاظتی آن مشاهده گردیده است.

به‌طور کلی بر اساس یافته‌های مطالعه حاضر، پرتو در دزهای ۴، ۲ و ۸ گری سبب استرس اکسیدانتیو می‌گردد و مصرف زنجبل به‌دلیل خاصیت آنتی‌اکسیدانتی سبب پاک‌سازی رادیکال‌های آزاد و کاهش آسیب اکسیدانتیو ناشی از پرتو در دز ۸ گری شده است.

تقدیر و تشکر

بدین‌وسیله از مسئولین محترم مرکز پژوهشی درمانی امید که امکان پرتودهی نمونه‌ها را فراهم نمودند و نیز کارکنان محترم آزمایشگاه فیزیولوژی و سلولی و مولکولی تشکر می‌نماییم. همچنین از معاونت محترم پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه که این پژوهش را تأمین مالی نمودند، مراتب تشکر و قدردانی را به عمل می‌آوریم. این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته فیزیک پزشکی می‌باشد.

References:

1. Vozenin-Brottons M. Tissue toxicity induced by ionizing radiation to the normal intestine: understanding the pathophysiological mechanisms to improve the medical management. *World J Gastroenterol* 2007;13(22):3031-2.
2. Brown DQ, Pittock JW, Rubinstein JS. Early results of the screening program for radioprotectors. *Int J Radiat Oncol Biol Phys* 1982;8(3):565-70.
3. Cassatt DR, Fazenbaker CA, Bachy CM, Hanson MS. Preclinical modeling of improved amifostine (Ethylol) use in radiation therapy. *Seminars in radiation oncology* Elsevier; 2002. p. 97-102.
4. Maisin J-R, Bacq and Alexander award lecture chemical radioprotection: past, present and future prospects. *Int J Radiat Biol* 1998;73(4):443-50.
5. Hall EJ, Giaccia AJ. *Radiobiology for the Radiologist*. Lippincott Williams & Wilkins; 2006.
6. Wu LL, Chiou C-C, Chang P-Y, Wu JT. Urinary 8-OHdG: a marker of oxidative stress to DNA and a risk factor for cancer, atherosclerosis and diabetics. *Clinica Chimica Acta* 2004;339(1):1-9.
7. Bloomer RJ, Goldfarb AH. Anaerobic exercise and oxidative stress: a review. *Can J Appl Physiol* 2004;29(3):245-63.
8. Kanter MM, Lesmes GR, Kaminsky LA, La Ham-Saeger J, Nequin ND. Serum creatine kinase and lactate dehydrogenase changes following an eighty

۷). هرچند 8-OHdG تنها باعث ۵٪ از کل آسیب اکسیدانتیو DNA می‌باشد ولی به دلیل پتانسیل موتاسیونی زیادی که دارد در بسیاری از پژوهش‌ها به عنوان شاخص آسیب اکسیدانتیو DNA موردنظر قرار می‌گیرد^(۸). بر اساس مطالعات قبلی در شرایط استرس اکسیدانتیو، عامل اصلی آسیب DNA، رادیکال‌های هیدروکسیل می‌باشد و پرتو نیز سبب افزایش رادیکال‌های هیدروکسیل می‌شود، مطالعات قبلی نشان دادند که ماده‌ی فعال زینجرون^۲ موجود در زنجبل سبب از بین رادیکال‌های آزاد و کاهش استرس اکسیدانتیو می‌شود^(۳۰, ۳۱). در مطالعه‌ی ما همانطوری که در بخش یافته‌ها بیان شد، مصرف توازن زنجبل با پرتو در دز ۸ گری از بروز عوارض سوء پرتو در بدن جلوگیری کرده است و ممکن است زنجبل اثرات محافظتی خود را از این طریق اعمال کند و از آسیب DNA و درنهایت آسیب اندام‌های مختلف بدن جلوگیری کند.

متغیر دیگری که در این مطالعه مورد بررسی قرار گرفته است، TAC می‌باشد. در این مطالعه ما نشان دادیم که پرتو می‌تواند غلظت TAC پلاسمما را که ماده‌ای حساس برای تشخیص آسیب اکسیدانتیو است را کاهش دهد و این کاهش در تمامی دزهای ۴، ۲ و ۸ گری معنی‌دار است. امروزه تعیین ظرفیت تام آنتی‌اکسیدانتی پلاسمما (TAC) به عنوان ابزاری جهت تشخیص و درمان پزشکی انواع بیماری‌ها موردنظر قرار گرفته است^(۳۲). مولکول‌های آنتی‌اکسیدانتی پلاسمما از دو منشأ درونزا (مانند اسید اوریک،

² Zingerone

- kilometer race. *Eur J Appl Physiol Occup Physiol* 1988;57(1):60-3.
9. Dröge W. Free radicals in the physiological control of cell function. *Physiol Rev* 2002;82(1):47-95.
 10. Valko M, Leibfritz D, Moncol J, Cronin MT, Mazur M, Telser J. Free radicals and antioxidants in normal physiological functions and human disease. *Int J Biochem Cell Biol* 2007;39(1):44-84.
 11. Tanaka T. Cancer chemoprevention by natural products (review). *Oncol Rep* 1994;1(6):1139-55.
 12. Aeschbach R, Löliger J, Scott B, Murcia A, Butler J, Halliwell B, et al. Antioxidant actions of thymol, carvacrol, 6-gingerol, zingerone and hydroxytyrosol. *Food Chem Toxicol* 1994;32(1):31-6.
 13. López-Alarcón C, Denicola A. Evaluating the antioxidant capacity of natural products: A review on chemical and cellular-based assays. *Analytica chimica acta* 2013;763:1-10.
 14. Magalhães LM, Segundo MA, Reis S, Lima JL. Methodological aspects about in vitro evaluation of antioxidant properties. *Analytica chimica acta* 2008;613(1):1-19.
 15. Hosseiniemehr SJ. Trends in the development of radioprotective agents. *Drug discovery today* 2007;12(19):794-805.
 16. Jagetia GC, Baliga MS. Influence of the leaf extract of *Mentha arvensis* Linn. (mint) on the survival of mice exposed to different doses of gamma radiation. *Strahlenther Onkol* 2002;178(2):91-8.
 17. Jagetia GC, Baliga MS, Venkatesh P, Ulloor JN. Influence of ginger rhizome (*Zingiber officinale* Rosc) on survival, glutathione and lipid peroxidation in mice after whole-body exposure to gamma radiation. *Radiat Res* 2003;160(5):584-92.
 18. Materska M, Konopacka M, Rogoliński J, Śłosarek K. Antioxidant activity and protective effects against oxidative damage of human cells induced by X-radiation of phenolic glycosides isolated from pepper fruits *Capsicum annuum* L. *Food Chem* 2015;168:546-53.
 19. Baliga MS, Haniadka R, Pereira MM, Thilakchand KR, Rao S, Arora R. Radioprotective effects of *Zingiber officinale* Roscoe (ginger): past, present and future. *Food Function* 2012;3(7):714-23.
 20. Chribasik S, Pittler M, Roufogalis B. *Zingiberis rhizoma*: a comprehensive review on the ginger effect and efficacy profiles. *Phytomedicine* 2005;12(9):684-701.
 21. Shukla Y, Singh M. Cancer preventive properties of ginger: a brief review. *Food Chem Toxicol* 2007;45(5):683-90.
 22. Ali BH, Blunden G, Tanira MO, Nemmar A. Some phytochemical, pharmacological and toxicological properties of ginger (*Zingiber officinale* Roscoe): a review of recent research. *Food Chem Toxicol* 2008;46(2):409-20.
 23. Surh YJ, Lee E, Lee JM. Chemoprotective properties of some pungent ingredients present in red pepper and ginger. *Mutat Res* 1998;402(1-2):259-67.
 24. Surh Y-J. Molecular mechanisms of chemopreventive effects of selected dietary and medicinal phenolic substances. *Mutat Res* 1999;428(1):305-27.
 25. Surh Y-J. Anti-tumor promoting potential of selected spice ingredients with antioxidative and anti-inflammatory activities: a short review. *Food Chem Toxicol* 2002;40(8):1091-7.
 26. El-Benawy SA, Sadek NA, Behery AK, Issa NM, Ali OK. Chromosomal aberrations and oxidative DNA adduct 8-hydroxy-2-deoxyguanosine as biomarkers of radiotoxicity in radiation workers. *J Radiation Res Appl Sci* 2016;9(3):249-58.
 27. Peluso I, Raguzzini A. Salivary and Urinary Total Antioxidant Capacity as Biomarkers of Oxidative Stress in Humans. *Patholog Res Int* 2016;2016:5480267.

28. Kota N, Krishna P, Polasa K. Alterations in antioxidant status of rats following intake of ginger through diet. *Food Chem* 2008;106(3):991-6.
29. Fang Y-Z, Yang S, Wu G. Free radicals, antioxidants, and nutrition. *Nutrition* 2002;18(10):872-9.
30. Parihar VK, Dhawan J, Kumar S, Manjula S, Subramanian G, Unnikrishnan M, et al. Free radical scavenging and radioprotective activity of dehydrozingerone against whole body gamma irradiation in Swiss albino mice. *Chem Biol Interact* 2007;170(1):49-58.
31. Rao BN, Rao BSS, Aithal BK, Kumar MRS. Radiomodifying and anticlastogenic effect of Zingerone on Swiss albino mice exposed to whole body gamma radiation. *Mutat Res* 2009;677(1-2):33-41.
32. Bartosz G. Total antioxidant capacity. *Adv Clin Chem* 2003;37:220-92.
33. Serafini M, Del Rio D. Understanding the association between dietary antioxidants, redox status and disease: is the Total Antioxidant Capacity the right tool? *Redox Rep* 2004;9(3):145-52.

THE PROTECTIVE EFFECTS OF GINGER EXTRACT ON 8-OHDG AND TAC CHANGES INDUCED BY GAMMA RADIATION ON THE MALE RAT'S PLASMA

Hassan Saberi¹, Behnaz Keshavarzi², Elahe Heshmati³, Ali Reza Shirpoor⁴

Received: 11 Nov, 2016; Accepted: 10 Jan, 2017

Abstract

Background & Aim: Radiation is an essential modality in the management of cancer therapy but its acute and chronic side effects on the normal organs limit the helpfulness of the radiotherapy. The aim of current study was to investigate the effect of dose dependent whole body radiation exposure on amount of 8-OHdG and total antioxidant capacity in the male Wistar rat's plasma. It was also planned to elucidate whether ginger extract rescue the deleterious effects of different doses of radiation in rat kidney.

Materials & Methods: Male Wistar rats were exposed to three doses (2, 4, and 8Gy) of γ - ray with or without 10 days pretreatment of ginger extract.

Results: After 10 days of whole body γ - ray exposure, the results revealed significant increases of 8-OHdG and significantly decreases of total antioxidant capacity in radiation groups (4Gy and 8Gy) compared to the control groups. It was no significant differences among ginger extract pretreatment groups and control group.

Conclusion: These findings indicate that whole body exposure to radiation induces kidney damage by oxidative DNA damage, and that these effects can be alleviated using ginger pretreatment as an antioxidant and anti-inflammatory agent.

Keywords: Gamma radiation, Ginger extract, 8-OHdG, TAC

Address: Physiology Department, Faculty of Medicine, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran

Tel: (+98)44 32780803

Email: ashirpoor@yahoo.com

SOURCE: URMIA MED J 2017; 28(1): 63 ISSN: 1027-3727

¹ Assistant Professor, Medical Physics Department, Faculty of Medicine, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran

² MSc Student in Medical Physics, Faculty of Medicine, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran

³ MSc Student in Nutrition, Faculty of Medicine, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran

⁴ Associate Professor, Physiology Department, Faculty of Medicine, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran (Corresponding Author)